

Per ch'ìl Grischun haja in bun avegnir ...

Perspectivas e visiuns per noss chantun

■ (anr/fa) **Dacurt è vegnì preschantà a Cuira il nov cudesch «Graubünden weiter als das Auge reicht». L'UGP ha envidà a 35 auturas ed auturs da prender posiziun areguard l'avegnir dal Grischun.** Da l'onn 1997 ha publictà la regenza grischuna ses concept directiv per l'economia chantunala. Ils commembers da l'Uniun d'organisaziuns grischunas per la protecziun da l'ambient (UPG) nun eran dentant uschè cuntents cun quel: «A noss avis vegnivan resguardads qua memia pauc ils aspects socials e da l'ambient», ha declerà il president Hansjörg Behnd venderdi a Cuira en occasiun da la vernissascha dal cudesch. Perquai han els gi' l'idea da far sez in tal concept directiv. Sco manader dal project s'ha mess a disposiziun il schurnalist Kaspar Schuler: «Nus avain tschertgà 34 expertas ed

experts che enconuschan noss chantun e'ls avain giavischà da sviluppar lur atgnas perspectivas persunalas per l'avegnir dal Grischun.»

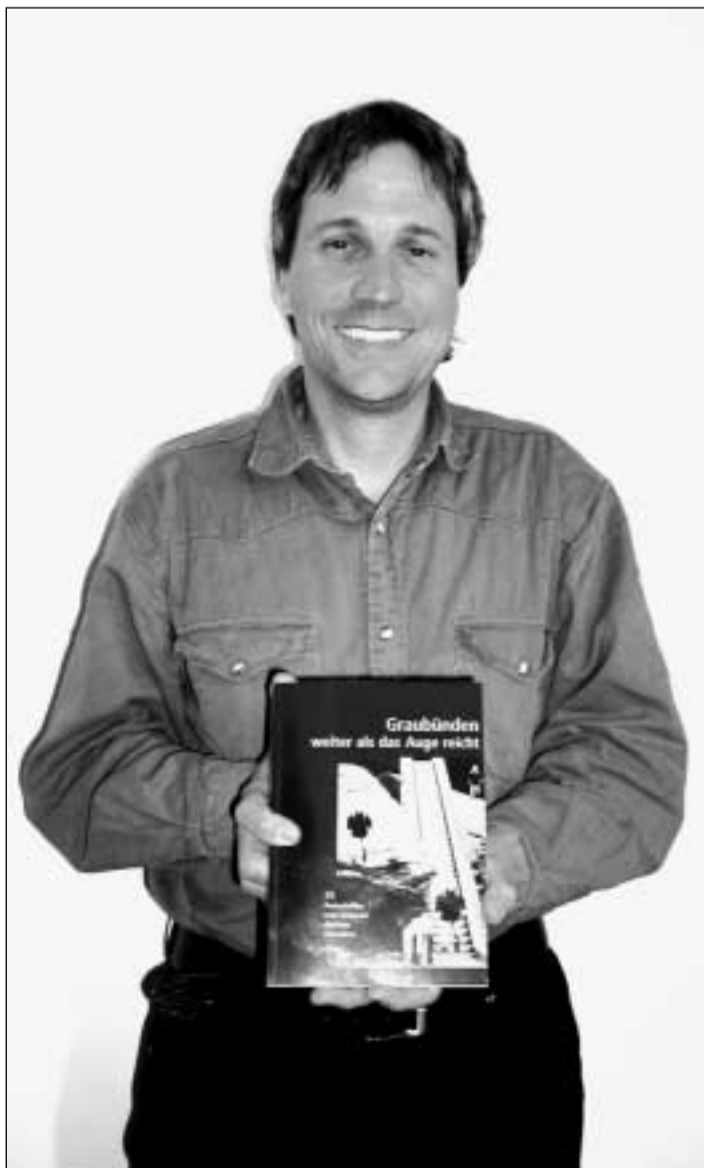
«Ideas realisablas»

Er sch'els nun eran ditg na segirs d'avair success cun lur intenziun da stgaffir in nov concept directiv s'han els mess vi da la lavur. Tranter auter han els survegnì l'agid finanziel e moral dal WWF Svizra, da la Pro Natura Grischun, da la Promoziun da la cultura dal chantun Grischun e d'auters pli. En lur cudesch chattan ins artitgels dals temas natura ed ambient, uman e cultura sco er lavur ed economia. Tge pensa Tina Joos, pura da Schuders, da lur avegnir vi da la muntogna? Co vegnan a reagir chatschaders e populaziun tenor l'avis da Schorsch Niggli sch'ìl luf, il luf-

tscherver u l'urs arrivan en Grischun? Tge pussaivladads datti tenor Regula Strässer, giurista e mamma, per cuntanscher l'egualitad tranter Grischunas e Grischuns? Questas ed anc diversas autras respostas chattan ins en il nov cudesch – «respostas che nun èn be utopias, mabain ideas ch'èn er realisablas.» Tut las contribuziuns èn scrittas mo en tudestg, «en sasez in'impertinenz», ha ditg Schuler, «il fatg ch'ì na dat nagina contribuziun er en talian am disturba bain in zic.»

Emprender a pensar economicamain

Tar la vernissascha dal cudesch en la sala gronda da l'hotel Marsöl a Cuira eran preschents var ventg dals auturs. In pèr d'els han gi' l'ocasiun da declerar in zic lur artitgel. L'anteriuor directur da cura da Tavo, Bruno Gerber, ha fatg bilantscha da sia lavur: «Ils 30 onns d'activitad per il turissem han manà bler plaschair, ma er inqual frust», ha'l manegià. Che quai na saja tipic mo per Tavo, mabain per tut il turissem en Svizra. Tenor el è il squitsch da vulair copiar tut e daventar adina pli grond privlus per ils lieus da vacanzas: «Gudagnar gudognan quels pajais e quellas regiuns che han quità da lur resursas naturalas.» La publicista Rita Cathomas-Bearth era er da l'avis ch'ì fettschia basegn d'in auter turissem «che mo quel da fun e kick e Heidi.» Sco commembra da la cumissiun dal parc nazional s'ha ella occupada da la cumbinaziun da parc e turissem che renda. Tenor ella fissi da tschertgar il contact cun quella gliued che tschertga natura e cultura. In zic autocritica ha'la manegià ch'er «nus ecologAs stuain emprendre a pensar economicamain e na resguardar il gudogn a priori sco ensatge negativ.» Ch'ìl cudesch dettia andit a vivas discussiuns, ha declerà Kaspar Schuler, «e'l chantun Grischun ha basegn da drettas discussiuns.» El ha finì la sairada cun la frasa: «Autra gliued empruva da surmanar al Grischun per ils tschintg rintgs, qua en quest cudesch regalan 35 auturs in avegnir al Grischun.»

Cun plaschair po preschentar Kaspar Schuler, il manader dal project, il nov cudesch.

ANR

Il cudesch «Graubünden weiter als das Auge reicht» cumpara en in mais en la chasa editura Bündner Monatsblatt a Cuira e custa 23 francs.